

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Voorlichting Informatiekunde in de Basisvorming en de integratie van informatiekunde en informatica in de eerste en tweede fase van het Voortgezet Onderwijs

J.C.Brandes

Christelijk Pedagogisch Studiecentrum, Hoevelaken

Inleiding

Ruim zestienhonderd docenten hebben in de periode april 1991 tot mei 1992 voorlichtingsbijeenkomsten gevolgd over de plaats van informatiekunde in de basisvorming. Bijna allen waren docenten informatiekunde. Vooral de wijze waarop aspecten van informatiekunde geïntegreerd dienen te worden in andere vakken wordt heel verschillend benaderd. Zelfde verschillen worden geconstateerd bij een onderzoek naar het vak informatica en de integratie in andere vakken.

Integreren of gewoon doorgaan?

De inhoud van de presentatie is in principe gebaseerd op de voorlichtingsbijeenkomsten informatiekunde in het kader van de komst van de basisvorming en op lijnen, welke daarbij zijn door te trekken naar het onderwijs in de tweede fase van het VO, zoals dat blijkt uit een onderzoek naar het vak informatica in die tweede fase.

Het begrip integratie staat daarbij in het centrum van de aandacht. En hoewel zeker aandacht besteed zal worden aan een concept, welke redelijk ideaal genoemd kan worden, zal er uitdrukkelijk gekeken worden naar de realiteit, zoals die nu in de scholen aan de orde is en de plannen, welke die scholen hebben ten aanzien van de ontwikkeling in de komende jaren.

Voor de basisvorming is door verschillende instanties een soort 20-80-20 model geïntroduceerd. Dat betekent, dat alleen de laatste twintig uur afgelezen zou kunnen worden uit de adviestabellen. De eerste twintig uur zouden uit "de vrije ruimte" moeten komen en de "80" heten integratie in de vakken. Beide gegevens leveren hun eigen problemen, waarbij ook de nodige ruimte voor informatiekunde in het gedrang lijkt te komen.

Ondanks het feit, dat ook door mij het 20-80-20 model (of een variant daarvan) als meest ideaal wordt gezien, wordt het steeds duidelijker, dat scholen in praktijk vaak voor andere oplossingen zullen kiezen. Hierbij speelt een mengeling van ervaring met het geven van informatiekunde, de problemen met de integratie en de invoering van de basisvorming een rol. Ook de omgang met de kerndoelen van Informatiekunde in de Basisvorming zijn zeer divers. Moet dat 'gecorrigeerd' worden of juist niet ?

In hoeverre is er nog sprake van een 'dubbele' innovatie bij invoering van Informatiekunde in de basisvorming en de basisvorming zelf ? En betekent dat juist een voor- of een nadeel ? Hier zullen conclusies getrokken worden aan de hand van reacties op voorlichtingsbijeenkomsten en naar aanleiding van interviews met docenten in de bovenbouw.

In die bovenbouw speelt ook een rol in hoeverre er een apart vak informatica moet worden gegeven. Toch lopen we dan tegen enkele merkwaardige zaken op.

Zo blijkt, dat scholen, die tot de koplopers behoren lang niet altijd de scholen zijn, waar ook sprake is van een vak informatica en/of integratie van informatica in de vakken. Toch geeft het soms een intuïtief gevoel van de goede weg en situatie. Hoe kan dat ?

Verder lijkt het erop, dat verandering van activiteiten in de bovenbouw meer bepaald worden door de discussies in de onderbouw (basisvorming) dan door de wijzigingen in eindexamenprogramma's. Althans waar het gaat om het gebruik van de computer in de vakken.

In de komende weken zal verder onderzoek worden gedaan, welke enerzijds een vollediger beeld van de huidige stand van zaken zal geven en anderzijds moet leiden tot strategieën waar het integratie van informatica in de bovenbouw betreft.

Er zal ook aandacht moeten worden besteed aan de docenten informatiekunde/informatica, die menen te weten hoe alles moet worden ingevuld, maar daarmee wel tegen de begrenzingen van de regelgeving en/of de kerndoelen aanlopen.

De ervaringen zowel in eerste fase als in tweede fase duiden erop, dat er vaak een gebrek aan besef is wat informatica (en ook informatiekunde) zou moeten zijn. Hier en daar is zelfs een ontwikkeling te bespeuren de informatica in de bovenbouw terug te brengen tot COO in de vakken en is informatiekunde niet meer dan een cursus WordPerfect.

Slot

Een conclusie mag zijn dat de realiteit van de school in het algemeen ver staat van de ideeën van de planopstellers. Integratie in welke vorm dan ook zal nodig zijn om bedoelde inhouden te redden. Vandaar ook, dat geprobeerd zal worden enkele voorbeelden te geven om tot zo'n integratie te komen.